

Četvrt stoljeća značajno je razdoblje za vrednovanje razvoja medijskih sustava i uloge medija u društvu, posebno ako je to razdoblje započelo revolucionarnim promjenama kakve su bile one iz 1989. godine. Riječ je o demokratskim promjenama koje su zahvatile tadašnje komunističke i socijalističke zemlje u Europi, a nastavile su se i u 1990-ima. Tranzicija iz jednog društveno-političkog i ekonomskog sustava u drugi, koji je težio biti demokratski, obilježila je i promjene u medijskim sustavima tih zemalja. Pritom, u tim složenim procesima, posebno je važna bila i ostala uloga medija. Naime, mediji su ponekad poticali razvoj demokracije, a ponekad su je sabotirali vlastitom šutnjom, cenzurom, manipulacijama i konstrukcijama. Te promjene nisu bile kratkotrajne. Dapače, još uvijek traju, a nazivamo ih tranzicijskim ili pak posttranzicijskim promjenama.

Tematski broj *Medijskih studija* koji je pred vama, čiji je naslov „Demokratizacija medija: medijski sustavi 25 godina poslije revolucija iz 1989. godine“ (engl. *Media Democratization: Media Systems Twenty Five Years After the Revolutions of 1989*) uredile su Monika Metyková sa Sveučilišta u Sussexu u Ujedinjenom Kraljevstvu te Lenka Waschková Císařová sa Sveučilišta Masaryk u Češkoj. U ovom broju donosimo šest članaka. Prvih pet je o medijima u Češkoj, Bugarskoj i Estoniji. Autorice i autori u njima daju pregled ključnih promjena na tržištu čeških tiskanih medija, rezultate istraživanja o odnosu između lokalnih novinara i lokalnih političara u Češkoj, rezultate istraživanja svakodnevne građanske prakse Čeha u korištenju novih medija, rezultate istraživanja utjecaja bivše elite komunističke partije (nomenklature) na bugarske postkomunističke medije, ali i propituju ulogu novinara koji govore ruski jezik i medija na manjinskim jezicima na procese društvene integracije u Estoniji. Posljednji, šesti članak, daje pregled razvoja političke socijalizacije, političkog ponašanja i vjerodostojnosti medija u kontekstu medijskih sustava tranzicijskih zemalja u regijama središnje i istočne Europe, Latinske Amerike te Bliskog istoka i sjeverne Afrike.

Koristim priliku zahvaliti urednicama na izboru članaka te na profesionalno odrađenim svim koracima tijekom uređivanja ovog broja. Posao je to koji zahtijeva puno iskustva, strpljenja i predanosti. Uredništvo *Medijskih studija* zahvalno im je na inicijativi da i naš časopis ostavi pisani trag o istraživanju medija u postkomunističkim i postsocijalističkim zemljama Europe, 25 godina poslije promjena iz 1989. godine, te time doprinese razvoju medijskih istraživanja u Europi.

Viktorija Car
glavna urednica
